

Spis treści:

Przedmowa	9
Wykaz ważniejszych oznaczeń, indeksów i skrótów	10
1. Wstęp	13
2. Jakość zasilania odbiorców	17
2.1. Wprowadzenie	17
2.2. Zagadnienia prawne	18
2.3. Jakość energii elektrycznej	20
2.3.1. Charakterystyka zaburzeń elektromagnetycznych	20
2.3.1.1. Zmiany częstotliwości napięcia zasilającego	21
2.3.1.2. Długotrwałe (wolne) zmiany wartości skutecznej napięcia zasilającego	23
2.3.1.3. Wahania (szybkie zmiany) napięcia	26
2.3.1.4. Zniekształcenie przebiegu napięcia	27
2.3.1.5. Asymetria napięcia	31
2.3.2. Wskaźniki jakości energii elektrycznej	34
2.3.3. Pomiar i ocena jakości energii	37
2.4. Niezawodność dostawy energii do odbiorców	39
2.4.1. Zapady napięcia i krótkie przerwy	39
2.4.2. Przerwy w zasilaniu	43
3. Generacja rozproszona w sieciach dystrybucyjnych	48
3.1. Uwagi ogólne	48
3.2. Źródła energii	49
3.2.1. Elektrownie wiatrowe	49
3.2.1.1. Energia wiatru	49
3.2.1.2. Budowa turbozespołów wiatrowych	57
3.2.1.3. Układy regulacji turbin wiatrowych	63
3.2.2. Źródła fotowoltaiczne	65

3.2.2.1. Energia promieniowania słonecznego	65
3.2.2.2. Ogniwa fotowoltaiczne	67
3.2.2.3. Budowa systemów fotowoltaicznych	71
3.2.3. Małe elektrownie wodne.	76
3.2.3.1. Energia wody	76
3.2.3.2. Budowa małych elektrowni wodnych	77
3.2.4. Elektrownie biogazowe	80
3.2.4.1. Właściwości energetyczne biogazu	80
3.2.4.2. Budowa elektrowni biogazowych	82
3.3. Stan aktualny i perspektywy rozwoju źródeł rozproszonych.	86
3.4. Zagadnienia prawne OZE	96

4. Problemy integracji rozproszonych źródeł energii z siecią elektroenergetyczną 99

4.1. Charakterystyka sieci dystrybucyjnych.	99
4.2. Przyłączenia źródeł do sieci elektroenergetycznej	101
4.2.1. Wymagania przyłączeniowe	101
4.2.2. Miejsce i sposób przyłączenia	103
4.2.3. Sterowanie przekształtnikami przyłączeniowymi źródeł	106
4.3. Wzajemne oddziaływanie źródeł i sieci zasilającej	109
4.3.1. Wpływ źródeł na pracę sieci	109
4.3.2. Oddziaływanie sieci zasilającej na źródła	111
4.4. Zdolność przyłączeniowa sieci	113
4.5. Wpływ przyłączenia źródeł na obciążenie sieci elektroenergetycznej	116
4.5.1. Obciążalność sieci	116
4.5.2. Straty mocy i energii	121
4.5.3. Zwiększenie zdolności przyłączeniowej	124

5. Jakość napięcia zasilającego w sieciach z generacją rozproszoną 126

5.1. Poziomy napięć w węzłach sieci	126
5.1.1. Zdolność przyłączeniowa sieci według kryterium dopuszczalnych odchyłeń napięcia	126
5.1.2. Regulacja napięcia	131
5.1.2.1. Regulacja bezpośrednia	132
5.1.2.2. Regulacja pośrednia	133
5.1.2.3. Wpływ źródeł rozproszonych na pracę urządzeń regulacyjnych	136
5.2. Wahania napięcia	138
5.2.1. Ocena zaburzenia na etapie projektowania przyłączenia źródła	139
5.2.2. Ocena zaburzenia na podstawie pomiarów	143
5.3. Harmoniczne napięć i prądów	146
5.3.1. Ocena stopnia zaburzenia na etapie projektowania przyłączenia	148

5.3.2. Ocena zaburzenia na podstawie pomiaru	150
5.4. Asymetria napięcia	153
5.5. Zapady napięcia i przerwy w zasilaniu.	157

6. Tradycyjne środki stosowane do poprawy jakości zasilania 161

6.1. Wprowadzenie	161
6.2. Statyczne kompensatory równoległe	163
6.2.1. Kompensatory typu SVC	163
6.2.1.1. Układ FC/TCR	164
6.2.1.2. Układ TCR/TSC	166
6.2.2. Kompensatory typu STATCOM	167
6.2.2.1. Zasada działania	167
6.2.2.2. Układy wielopulsowe i wielopoziomowe ze sterowaniem techniką modulacji prostokątnej.	170
6.2.2.3. Kompensatory DSTATCOM	171
6.3. Kompensacja odbioru w sieci SN.	173
6.3.1. Sterowanie kompensatorów SVC.	173
6.3.2. Sterowanie kompensatorów STATCOM.	175
6.4. Kompensacja zaburzeń wprowadzanych przez odbiory i źródła w sieci nN	177
6.5. Kompensacja zaburzeń napięcia zasilającego za pomocą kompensatora DSTATCOM	185
6.6. Statyczne kompensatory szeregowo	188
6.6.1. Zasada działania	188
6.6.2. Ograniczanie zapadów napięcia	190
6.6.3. Poprawa jakości energii elektrycznej	192
6.7. Podsumowanie	194

7. Wykorzystanie źródeł i zasobników energii do poprawy jakości zasilania 195

7.1. Technologie zasobnikowe	195
7.1.1. Uwagi ogólne	195
7.1.2. Baterie elektrochemiczne (akumulatory)	196
7.1.3. Zasobniki kinetyczne (koła wirujące)	199
7.1.4. Superkondensatory.	201
7.1.5. Porównanie zasobników	202
7.2. Zastosowanie zasobników w sieciach z generacją rozproszoną.	204
7.3. Usługi pomocnicze generacji rozproszonej w zakresie jakości energii	207
7.3.1. Uwagi ogólne	207
7.3.2. Sterowanie inwertorów źródeł i zasobników energii	208
7.3.2.1. Sterowanie prądowe	208
7.3.2.2. Sterowanie napięciowe.	210
7.4. Inteligentne mikrosystemy elektroenergetyczne	215

8. Zakończenie	217
-----------------------	-----

Literatura	221
-------------------	-----

Publikacje	221
Projekty badawcze	234
Normy i przepisy ogólne	235
Strony internetowe	237